

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt č. CZ.1.07/3.2.09/03.0015

PROHLoubENÍ NABÍDKY DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ NA VŠPJ A SVOŠS V JIHLAVĚ

<http://www.vspj.cz/skola/evropske/opvk>

Pilotní ověření studijního předmětu

Právní minimum – základy zdravotnického práva

Pilotní ověření v termínu: zimní semestr akadem. roku 2012/2013

Vyučující: **JUDr. Ondřej Dostál, Ph.D., LL.M.**

Studijní opora k dispozici na elearning.vspj.cz

PROGRAM

- ✖ Základy práva a právní odpovědnost
 - + Interpretace a aplikace práva
 - + Právní odpovědnost
- ✖ Problematika financování zdravotnictví
 - + Ústavněprávní rámec
 - + Poskytování a úhrada zdravotní péče
 - + Práva pojištěnce

ZÁKLADY PRÁVA

PRÁVNÍ ODPOVĚDNOST

HIERARCHIE PRÁVNÍCH NOREM

- ✗ Právo EU, mezinárodní smlouvy, ústavní zákony
 - + Listina základních práv a svobod
 - + Úmluva o LP a biomedicíně
 - + EU: Charta lidských práv (v „ústavě“?), směrnice o zdravotních službách
- ✗ „Obyčejné“ zákony
 - + Specifické, obecné
- ✗ Vyhlášky, nařízení, podzákonné předpisy
 - + „secundum et intra legem“
- ✗ Ostatní - bez obecné závaznosti
 - + Metodické pokyny MZ
 - + Stanoviska odborných společností
 - + Pokyny a praxe pojišťoven, vnitřní předpisy zdravotnických zařízení

KONFLIKT PRÁVNÍCH NOREM

- ✗ Přednost má vždy norma vyšší právní síly
- ✗ Na stejné úrovni:
 - + Norma vydaná později (lex posterior derogat priori): Platnost, účinnost, retroaktivita
 - + Norma zvláštní vůči normě obecné (lex specialis derogat generali): výjimky
- ✗ Příklady:
 - + § 150 TZ – povinnosti laika a povinnosti profesionála

VÝKLAD PRÁVNÍCH NOREM

- ✗ Užitečné nástroje a pomůcky
 - + Subjekt práva
 - + Analogie, význam slov stejný v celém právním řádu
 - + Spojky
 - + Výčty – taxativní (úplný), demonstrativní (příkladný)
 - + Právní normy kogentní a dispozitivní
 - + Pomocné – právní věda, judikatura, odborná stanoviska, historický, teleologický výklad

PRÁVO A REALITA

✗ Právní norma

- + Hypotéza (H)
- + Dispozice (D)
- + Sankce (S)

$$\begin{array}{l} \mathbf{H} \Rightarrow \mathbf{D} \\ \mathbf{non\ D} \Rightarrow \mathbf{S} \end{array}$$

✗ Příklad

- + Při vstupu do metra (H) jste povinni označit si jízdenku (D)
- + Pokud jízdenku neoznačíte (non D), zaplatíte pokutu (S)

✗ Subjekt práva má možnost volby mezi

- + Splněním dispozice
- + Nesplněním a rizikem sankce

PŘÍKLAD VOLBY: PRAŽSKÁ MHD

Dodržení

Tíživost: 32 Kč (cena jízdenky)

Pravděpodobnost: 100%

Celkem: $32 \text{ Kč} \times 100\% = 32 \text{ Kč}$

Porušení

Tíživost: 700 Kč (pokuta)

Pravděpodobnost kontroly: $< 2\%$

Vynucení pokuty: dříve 20%, nyní
vnímaná $> 90\%$

Celkem: $700 \text{ Kč} \times 0,02 \times 0,9 = < 13 \text{ Kč}$

Vliv morálky? Vymahatelnosti?

PŘEHLED TYPŮ PRÁVNÍ ODPOVĚDNOSTI

- ✖ Trestněprávní
 - + Zásahy do nejdůležitějších práv osob – zdraví, soukromí, majetek
- ✖ Občanskoprávní
 - + Zejména finanční kompenzace škod na zdraví a dalších hodnotách
- ✖ Správněprávní
 - + Stížnosti dle ZoZS
- ✖ Disciplinární
 - + Porušení zákona a/nebo předpisů ČLK
- ✖ Pracovněprávní
 - + Odpovědnost zaměstnance vůči zaměstnavateli

ZAVINĚNÍ: ÚMYSL

- Dříve §4 TZ
- § 15 Úmysl
 - (1) Trestný čin je spáchán úmyslně, jestliže pachatel
 - × a) chtěl způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem, nebo
 - × b) věděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, a pro případ, že je způsobí, byl s tím srozuměn.
 - (2) Srozuměním se rozumí i smíření pachatele s tím, že způsobem uvedeným v trestním zákoně může porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem.

ZAVINĚNÍ: NEDBALOST

- ✗ Dříve § 5 TZ

- ✗ § 16 Nedbalost

- + (1) Trestný čin je spáchán z nedbalosti, jestliže pachatel

- ✗ a) věděl, že může způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že takové porušení nebo ohrožení nezpůsobí, nebo
- ✗ b) nevěděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, ač o tom vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět měl a mohl.

- + (2) Trestný čin je spáchán z hrubé nedbalosti, jestliže přístup pachatele k požadavku náležité opatrnosti svědčí o zřejmé bezohlednosti pachatele k zájmům chráněným trestním zákonem.

OMYLY

× § 18 Omyl skutkový

- + (1) Kdo při spáchání činu nezná ani nepředpokládá jako možnou skutkovou okolnost, která je znakem trestného činu, nejedná úmyslně; tím není dotčena odpovědnost za trestný čin spáchaný z nedbalosti.
- + (2) Kdo při spáchání činu mylně předpokládá skutkové okolnosti, které by naplňovaly znaky mírnějšího úmyslného trestného činu, bude potrestán jen za tento mírnější trestný čin, nejde-li o trestný čin spáchaný z nedbalosti.
- + (3) Kdo při spáchání činu mylně předpokládá skutkové okolnosti, které by naplňovaly znaky přísnějšího úmyslného trestného činu, bude potrestán za pokus tohoto přísnějšího trestného činu.
- + (4) Kdo při spáchání činu mylně předpokládá skutkovou okolnost, která vyklučuje jeho protiprávnost, nejedná úmyslně; tím není dotčena odpovědnost za trestný čin spáchaný z nedbalosti.

OMYLY

- § 19 Omyl právní
 - (1) Kdo při spáchání trestného činu neví, že jeho čin je protiprávní, nejedná zaviněně, nemohl-li se omylu vyvarovat.
 - (2) Omylu bylo možno se vyvarovat, pokud
 - × povinnost seznámit se s příslušnou právní úpravou vyplývala pro pachatele ze zákona nebo jiného právního předpisu, úředního rozhodnutí nebo smlouvy, z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce,
 - × anebo mohl-li pachatel protiprávnost činu rozpoznat bez zřejmých obtíží.

OKOLNOSTI VYLUČUJÍCÍ PROTIPRÁVNOST

- ✗ Krajní nouze
 - + § 28, dříve § 14
- ✗ Nutná obrana
 - + § 29, dříve § 13
- ✗ Svolení poškozeného
 - + §30
- ✗ Přípustné riziko
 - + § 31

KRAJNÍ NOUZE, NUTNÁ OBRANA

× § 28 Krajní nouze

- + Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem.
- + Nejde o krajní nouzi, jestliže
 - × bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak
 - × anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil,
 - × anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.

KRAJNÍ NOUZE, NUTNÁ OBRANA

- § 29 Nutná obrana
 - Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvajícím útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem.
 - Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.
- NB: Exces intenzivní, extenzivní; pomoc v nouzi

SVOLENÍ POŠKOZENÉHO

× § 30 Svolení poškozeného

- + (1) Trestný čin nespáchá, kdo jedná na základě svolení osoby, jejíž zájmy, o nichž tato osoba může bez omezení oprávněně rozhodovat, jsou činem dotčeny.
- + (2) Svolení podle odstavce 1 musí být dáno předem nebo současně s jednáním osoby páchající čin jinak trestný, dobrovolně, určitě, vážně a srozumitelně; je-li takové svolení dáno až po spáchání činu, je pachatel beztrestný, mohl-li důvodně předpokládat, že osoba uvedená v odstavci 1 by tento souhlas jinak udělila vzhledem k okolnostem případu a svým poměrům.
- + (3) S výjimkou případů svolení k lékařským zákrokům, které jsou v době činu v souladu s právním řádem a poznatky lékařské vědy a praxe, nelze za svolení podle odstavce 1 považovat souhlas k ublížení na zdraví nebo usmrcení.

PŘÍPUSTNÉ RIZIKO

× § 31 Přípustné riziko

+ (1) Trestný čin nespáchá, kdo

- × v souladu s dosaženým stavem poznání a informacemi, které měl v době svého rozhodování o dalším postupu,
- × vykonává v rámci svého zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce společensky prospěšnou činnost, kterou ohrozí nebo poruší zájem chráněný trestním zákonem,
- × nelze-li společensky prospěšného výsledku dosáhnout jinak.

+ (2) Nejde o přípustné riziko, jestliže

- × taková činnost ohrozí život nebo zdraví člověka, aniž by jí byl dán k ní v souladu s jiným právním předpisem souhlas,
- × nebo výsledek, k němuž směřuje, zcela zřejmě neodpovídá míře rizika,
- × anebo provádění této činnosti zřejmě odporuje požadavkům jiného právního předpisu, veřejnému zájmu, zásadám lidskosti nebo se přičí dobrým mravům.

DEFINICE *LEGE ARTIS*

- ✗ Dosavadní definice, § 11 zák. 20/1966 Sb.
 - + Zdravotnická zařízení poskytují zdravotní péči dle současných dostupných poznatků medicínské vědy.
- ✗ Definice v Zákoně o zdravotních službách, § 4
 - + Náležitou odbornou úrovní se rozumí poskytování zdravotních služeb 1) podle pravidel vědy a uznávaných medicínských postupů, 2) při respektování individuality pacienta, 3) s ohledem na konkrétní podmínky a objektivní možnosti.

OBČANSKOPRÁVNÍ ODPOVĚDNOST

- ✗ Dva základní typy
 - + Ochrana osobnosti (§11 a násl.)
 - + Odpovědnost za škodu (§420 a násl.)
- ✗ Ochrana osobnosti
 - + Neoprávněný zásah do osobnostních práv
 - + Vznik újmy na osobnostních právech
 - + Příčinná souvislost
- ✗ Obecná odpovědnost za škodu (§420)
 - + Protiprávní jednání
 - + Škoda
 - + Příčinná souvislost
 - + Zavinění (kromě případů objektivní odpovědnosti)

OCHRANA OSOBNOSTI

× §11

- + Fyzická osoba má právo na ochranu své osobnosti, zejména života a zdraví, občanské cti a lidské důstojnosti, jakož i soukromí, svého jména a projevů osobní povahy.

× § 13

- + (1) Fyzická osoba má právo se zejména domáhat, aby bylo upuštěno od neoprávněných zásahů do práva na ochranu její osobnosti, aby byly odstraněny následky těchto zásahů a aby jí bylo dáno přiměřené zadostiučinění.
- + (2) Pokud by se nejevilo postačujícím zadostiučinění podle odstavce 1 zejména proto, že byla ve značné míře snížena důstojnost fyzické osoby nebo její vážnost ve společnosti, má fyzická osoba též právo na náhradu nemajetkové újmy v penězích.
- + (3) Výši náhrady podle odstavce 2 určí soud s přihlédnutím k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k porušení práva došlo.

× § 15

- + Po smrti fyzické osoby přísluší uplatňovat právo na ochranu její osobnosti manželu nebo partnerovi a dětem, a není-li jich, jejím rodičům.

NÁHRADA ŠKODY – OBECNÁ ODPOVĚDNOST

✗ § 420

- + Každý odpovídá za škodu, kterou způsobil porušením právní povinnosti.
- + Odpovědnosti se zproští ten, kdo prokáže, že škodu nezavinil.

✗ Žalobce tvrdí a prokazuje

- + Porušení právní povinnosti
- + Škodu
- + Příčinnou souvislost

✗ Žalovaný tvrdí a prokazuje

- + Absenci zavinění

NÁHRADA ŠKODY: ODPOVĚDNOST ZA PRACOVNÍKY

× § 420 odst. 2)

- + Škoda je způsobena právnickou osobou, anebo fyzickou osobou, když byla způsobena při jejich činnosti těmi, které k této činnosti použili. Tyto osoby samy za škodu takto způsobenou podle tohoto zákona neodpovídají; jejich odpovědnost podle pracovněprávních předpisů není tím dotčena.

PROMLČENÍ

× § 100

- + Právo se promlčí, jestliže nebylo vykonáno v době v tomto zákoně stanovené.
- + K promlčení soud přihlédne jen k námitce dlužníka. Dovolá-li se dlužník promlčení, nelze promlčené právo věřiteli přiznat. (...)

× § 101

- + Pokud není v dalších ustanoveních uvedeno jinak, je promlčecí doba tříletá a běží ode dne, kdy právo mohlo být vykonáno poprvé.

× § 106

- + (1) Právo na náhradu škody se promlčí za dva roky ode dne, kdy se poškozený dozví o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá.
- + (2) Nejpozději se právo na náhradu škody promlčí za tři roky, a jde-li o škodu způsobenou úmyslně, za deset let ode dne, kdy došlo k události, z níž škoda vznikla; to neplatí, jde-li o škodu na zdraví.

ROLE ZNALCE

- ✗ Znalec není soudce
 - + Questio facti vs. questio iuris
- ✗ Znalec není svědek
 - + Nejde o skutečnosti, které mohl znalec vnímat přímo
 - + Přínos znalce je v odborném hodnocení zprostředkovaných skutečností
- ✗ Znalec není „soukromý detektiv“
 - + Hodnotí skutečnosti dodané zadavatelem, zásadně není odpovědný za jejich neúplnost či nesprávnost
- ✗ Znalec není „orákulum“, ale „vědecký pracovník“
 - + Nutnou náležitostí posudku je citace zdrojů a východisek pro závěry – jinak vadný - nepřezkoumatelnost!
- ✗ Znalec je nezávislý na stranách
 - + Rozdíl od angloamerického systému
 - + Povinnost nepodjatosti, i v „soukromých“ posudcích

PRÁVNÍ OCHRANA ZDRAVOTNÍKA

✖ Trestní právo:

- + TČ vyhrožování: „kdo jinému vyhrožuje usmrcením, těžkou újmou na zdraví nebo jinou těžkou újmou takovým způsobem, že to může vzbudit důvodnou obavu, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo peněžitým trestem.“
- + TČ úmyslných ublížení na zdraví
- + TČ poškozování cizí věci
- + TČ výtržnictví: „kdo se dopustí veřejně nebo na místě veřejnosti přístupném hrubé neslušnosti nebo výtržnosti, zejména tím, že napadne jiného, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.
- + TČ pomluvy: "kdo o jiném sdělí nepravdivý údaj, který je způsobilý značnou měrou ohrozit jeho vážnost u spoluobčanů, zejména poškodit jej v zaměstnání, narušit jeho rodinné vztahy nebo způsobit mu jinou vážnou újmu, bude potrestán..."

PRÁVNÍ OCHRANA ZDRAVOTNÍKA

- ✖ Zákon o přestupcích (§49): Přestupku se dopustí, kdo:
 - + Jinému ublíží na cti tím, že ho urazí nebo vydá v posměch (1000 Kč)
 - + Úmyslně naruší občanské soužití vyhrožováním újmou na zdraví, drobným ublížením na zdraví, schválnostmi nebo jiným hrubým jednáním (3000 Kč)
- ✖ Občanské právo
 - + Ochrana osobnosti jako nástroj obrany zdravotníka (profesní a osobní čest, tělesná integrita atd.)
 - + Ochrana dobrého jména zdravotnického zařízení
- ✖ Procesní právo: náhrada nákladů řízení

PRÁVNÍ OCHRANA ZDRAVOTNÍKA

- ✗ Média (tisk, rozhlas, televize)
- ✗ Právo na odpověď:
 - + Podmínky:
 - ✗ v periodickém tisku uveřejněno sdělení
 - ✗ obsahující skutkové tvrzení, které se dotýká cti, důstojnosti nebo soukromí určité fyzické osoby, anebo jména nebo dobré pověsti určité právnické osoby,
- ✗ Právo na dodatečné sdělení
 - + „Neúspěšná TO, přestupky, stížnosti“ – ochrana presumpce nevinny
- ✗ Žádost o uveřejnění odpovědi/dodatečného sdělení
 - + Doručit do 30 dnů od uveřejnění vydavateli
 - + Písemná forma
 - + Návrh znění odpovědi
 - ✗ Přiměřená rozsahu napadeného sdělení
 - ✗ Musí být uveřejněna ve srovnatelné „intenzitě“
 - + Nejde bez dalšího o výjimku z mlčenlivosti

SYSTÉM ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ

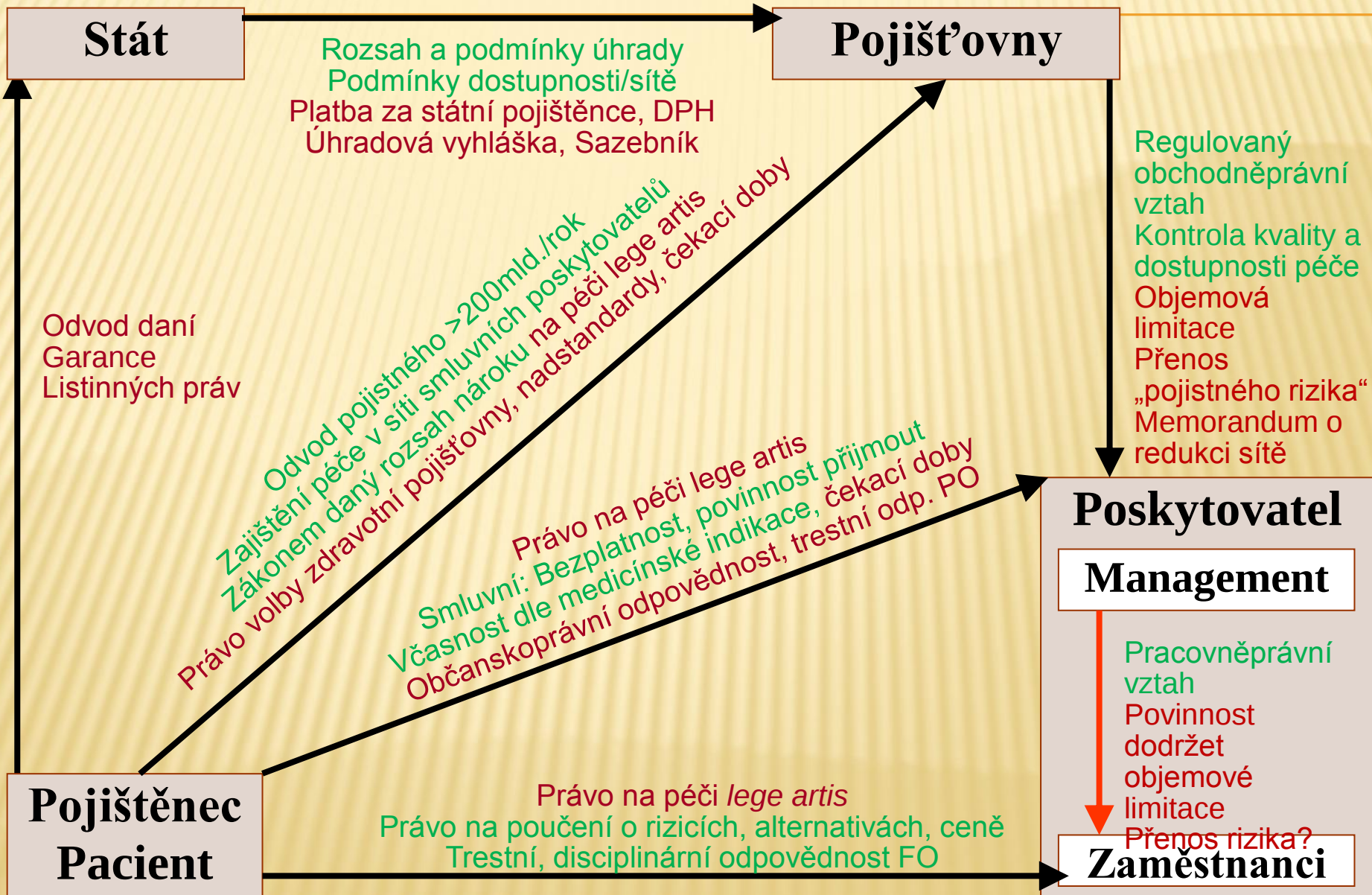
SYSTÉM ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ

ZÁKLADNÍ PRAVIDLA SYSTÉMU

- ✗ Listina základních práv a svobod:
 - + Čl. 31: „Každý má právo na ochranu zdraví. Občané mají na základě veřejného pojištění právo na bezplatnou zdravotní péči a na zdravotní pomůcky za podmínek, které stanoví zákon“
 - + Čl. 4: „Zákonná omezení základních práv a svobod musí platit stejně pro všechny případy, které splňují stanovené podmínky“

ODPOVĚDNOST A ÚHRADOVÝ SYSTÉM

ÚHRADOVÝ SYSTÉM ZP-POSKYTOVATEL(ZZ)

- ✗ § 17 zákona 48/1997 Sb.
- + Péče kromě nutné a neodkladné se hradí pouze ve „smluvních“ ZZ
- + ZP má povinnost zajistit dostupnost péče
- + Smlouva ZP-ZZ dle „rámcové smlouvy“ – povinnost ošetřit všechny pojištěnce bez diskriminace
- + Úhrada péče – dodatek NEBO úhradová vyhláška (§ 17 odst. 4)
- + Dodatek: paušál nebo „na počet“ a zánik smlouvy splněním?

„IMPLICITNÍ RATIONING“

- ✗ Přijaté znění Úhradové vyhlášky“
 - + Objemová limitace, příklad akutní lůžkové péče:
 - ✗ Individuálně sjednaná složka úhrady: max.98% úhrady na unikáta v 2010, úhrada na úrovni max.110% unikátů v 2010...nadpočetní na účet ZZ?
 - ✗ Případový paušál: $PU_{drg2012} = CM_{red} * ZS_{2012}$, kde CM_{red} není nikdy vyšší než $CM_{alfa2010} * 1,05$...více pacientů či větší produkce na účet ZZ?
 - ✗ Úhrada mimo DRG: 107-109% ref.obd. poloviční úhrada, nad 109% nic?
 - + Přenos rizik na poskytovatele – k čemu pojišťovna, když „pojistné riziko“ nese poskytovatel?
 - + Rozpor s individuální povahou práv pacienta (dostupnost indikované hrazené péče, volba smluvního poskytovatele)
- ✗ Problematické z hledisek:
 - + Listina čl.31 – nárok vymezen „zákonem“, faktický dopad

PRÁVO NA HRAZENOU PÉČI

- ✗ Nález 206/1996 Sb.
 - + Právo na bezplatnou zdravotní péči a na zdravotní pomůcky mají občané na základě veřejného pojištění a za podmínek blíže vymezených zákonem. Jestliže tedy tyto podmínky mohou být upraveny pouze zákonem, je zcela nezbytné, aby i rozsah a způsob jejich poskytování byl vymezen stejným legislativním režimem. Jiná než zákonná úprava by byla porušením Listiny, a tedy i ústavnosti.
 - + Nelze připustit, aby vymezení rozsahu výše poskytované zdravotní péče za plnou nebo částečnou úhradu byla ponechána na úpravě jiným než zákonným právním předpisům. Tím by se sféra ochrany základních práv a svobod dostala pod pravomoc moci výkonné, která k takovým pravomocím není oprávněna.
- ✗ Významné pro:
 - + Regulaci časové a místní dostupnosti
 - + Regulaci „nadstandardů“ vyhláškou
 - + Ústavnost limitací ze Sazebníku a úhradové vyhlášky
 - + „Zpoplatnění garantovaných práv“ – dostupnost péče, volba lékaře

PRÁVO NA PODNIKÁNÍ

- ✖ PI. ÚS 24/99 (obiter dictum)
 - + Státní (veřejná) regulace, a to vycházejíc ze zohlednění důležitých faktorů (v dané oblasti výše vybraného pojistného, výše nákladů při poskytování zdravotní péče, atd.), musí při stanovení ceny zohlednit i možnost tvorby zisku. Důsledkem absence této maximy při regulaci cen se může stát znemožnění určité oblasti podnikatelské aktivity a vytvoření státního monopolu, tj. dotčení podstaty a smyslu základního práva, plynoucího z čl. 26 Listiny.
- ✖ Významné pro:
 - + Kalkulaci výkonů
 - + Nastavení úhradových limitací ve vyhlášce
 - + Zdravotní pojišťovny – smluvní politika, „regulace přes číselníky“

PRÁVO NA SPRAVEDLIVÝ PROCES

✗ Pl. ÚS 36/05

- + Rozhodováním o zařazení léčivých přípravků do seznamu léčiv hrazených z prostředků veřejného zdravotního pojištění dochází k zásahu do práv jejich výrobců a distributorů, a proto je třeba důsledně dbát na dodržování principů fair procesu.
- + V rámci abstraktní kontroly normy musí Ústavní soud posoudit, zda zákonná úprava vytváří takové podmínky, aby zásah byl vyvážen takovými právy, které dostatečným způsobem eliminují prostor pro libovůli v každém konkrétním rozhodování o zařazení léčivých prostředků do seznamu léčiv hrazených z prostředků veřejného zdravotního pojištění.

PRÁVO NA SPRAVEDLIVÝ PROCES

✗ Pl. ÚS 36/05

- + Ustanovení § 15 odst. 10 zákona o veřejném zdravotním pojištění takovému požadavku nevyhovuje, neboť negarantuje žadateli, aby rozhodnutí o jeho žádosti bylo založeno na objektivních a ověřitelných kritériích, aby bylo soudně přezkoumatelné a aby bylo vydáno bez zbytečných průtahů.
- + O začlenění konkrétního léčiva do množiny léčiv ze zdravotního pojištění hrazených plně a do množiny léčiv hrazených pouze částečně, jakož i o konkrétní výši úhrady ministerstvo rozhoduje nikoliv ve správním řízení, ale v rámcí normotvorného procesu. Je proto neslučitelné s principy právního státu a tedy v rozporu s čl. 36 Listiny základních práv a svobod.

VÝZNAM PRÁVA DLE ČL. 36

- ✖ Z pohledu poskytovatele
 - + Tvorba Sazebníku výkonů
 - + Tvorba úhradové vyhlášky
 - + Zařazení/vyřazení ze sítě smluvních
- ✖ Z pohledu pacienta/pojištěnce
 - + Časová a místní dostupnost
 - + Tvorba nadstandardů
 - + Zajištění dostupnosti cestou smluvních zdravotnických zařízení
 - dopad limitace na dostupnost péče?
 - + Rozhodování dle §16 zákona

ÚS A LIMITY U NEODKLADNÉ PÉČE

✗ I.ÚS 2785/08 ze dne 13.09.2011

- + I Ústavní soud spatřuje podstatu věci v ústavněkonformním posouzení otázky, zda stěžovatelka v daném období překročila sporné náklady z nezbytných důvodů, tedy aby nutného léčebného efektu bylo dosaženo s ohledem na individuální zdravotní stav konkrétních pojištěnců. Na tuto otázku je třeba se zejména zaměřit v novém řízení a případně v tomto směru doplnit dokazování.
- + Ústavní soud poukazuje v této souvislosti na závěr vyjádřený v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 27. 4. 2011, sp. zn. 25 Cdo 3507/2008 (i když skutkové okolnosti případů jsou poněkud jiné), podle něhož pokud zdravotnické zařízení poskytlo nutnou a neodkladnou péči pojištěnci zdravotní pojišťovny, je příslušná pojišťovna povinna tuto péči uhradit i v situaci, že byl dohodnutý finanční limit v daném období vyčerpán. Uvedený závěr považuje i Ústavní soud za ústavně plně konformní; je však třeba doplnit, že tento závěr - sám o sobě - nepokrývá všechny v úvahu přicházející případy, kdy lze smluvně dohodnutý objem zdravotní péče překročit (např. nárůst počtu pacientů dané pojišťovny, preskripce léků u chroniků apod.).

DOSTUPNOST PÉČE

✖ § 11 (2)

- + Má-li pojištěnec za to, že mu nejsou poskytovány hrazené služby v souladu s tímto zákonem, může podat stížnost podle zákona o zdravotních službách.

✖ § 46 (1)

- + Zdravotní pojišťovna je povinna zajistit poskytování zdravotní péče svým pojištěncům. Tuto povinnost plní prostřednictvím zdravotnických zařízení, se kterými uzavřela smlouvu o poskytování a úhradě zdravotní péče. Tato zdravotnická zařízení tvoří síť smluvních zdravotnických zařízení zdravotní pojišťovny (dále jen "síť").

✖ § 45a (1)

- + Zdravotní pojišťovně, která nepostupuje v souladu s ...§ 46 odst. 1 ..., může Ministerstvo zdravotnictví uložit pokutu až do výše 10 000 000 Kč. Pokuta je příjmem státního rozpočtu. Zdravotní pojišťovna je povinna hradit pokutu z jejího provozního fondu.

VZTAHY ZZ-ZP

- ✗ §17 odst. 1
 - + Za účelem zajištění věcného plnění při poskytování zdravotní péče pojištěncům uzavírají ZP smlouvy se zdravotnickými zařízeními o poskytování zdravotní péče.
 - + Smlouvu o poskytování zdravotní péče lze uzavřít jen na ty druhy péče, které je zdravotnické zařízení oprávněno poskytovat.
 - + Smlouvy se nevyžadují při poskytnutí nutné a neodkladné zdravotní péče pojištěnci.
- ✗ Nařízení vlády o časové a místní dostupnosti

TÉMATATA SEMINÁRNÍ PRÁCE

- ✖ Aktuální problémy v českém zdravotnictví
 - + Zaměření na dostupnost zdravotní péče v ČR
 - + Práva pacientů a pojištěnců na hrazenou zdravotní péči
- ✖ Významné reformní změny ve zdravotnictví a jejich vliv na poskytovatele zdravotní péče
 - + Popsání reformní legislativy, práce s důvodovými zprávami
 - + Zaměření na definování práv a povinností poskytovatelů zdravotní péče a jejich možného využití v praxi

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Děkuji za pozornost a vyplnění anonymního hodnotícího dotazníku.

JUDr. Ondřej Dostál, Ph.D., LL.M.

Kontakt: ondrej.dostal@zdravopravo.cz